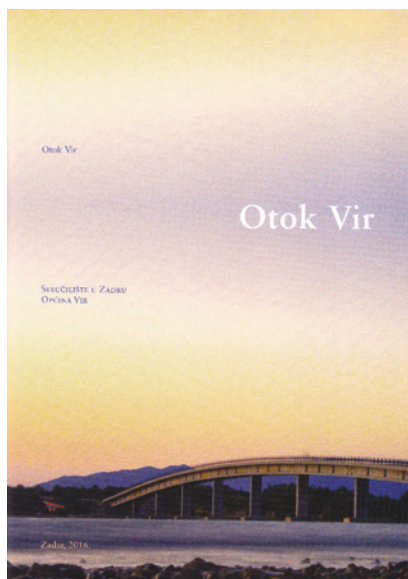

Otok Vir, ur. Damir Magaš, Sveučilište u Zadru, Općina Vir, Zadar, 2016.

Potkraj 2016. godine u nakladi Sveučilišta u Zadru i Općine Vir objavljena je iscrpna znanstvena monografija o otoku Viru. U pisanju monografije sudjelovalo je četrdesetak znanstvenika i stručnjaka iz različitih područja. Djelo je podijeljeno u šest cjelina kojima prethodi Predgovor.

Prva cjelina naziva Prirodoslovlje bavi se prirodnim značajkama otoka Vira. Znanstvenici i stručnjaci iz područja prirodnih znanosti istražili su geološke, hidrogeološke, geomorfološke, klimatske, pedološke, biološke te geografske značajke toga prostora i kroz sedam poglavlja obradili prirodnu osnovu otoka Vira. Za potrebe izrade tih poglavlja primijenjena je odgovarajuća znanstveno-stručna metodologija, a na kraju pojedinih poglavlja nalazi se iscrpan popis korištenih izvora i literature.

Druga cjelina nosi naziv Arheologija i povijest i kroz osam poglavlja donosi kronološki prikaz povijesnog razvitka istraživanog prostora. Znanstvenici koji su sudjelovali u izradi te cjeline, mahom povjesničari i arheolozi, donose prikaz vrijedne arheološke građe u podmorju virskog akvatorija, a potom iznose podatke o povijesnom

graditeljstvu, društveno-gospodarskim prilikama, značenju Vira u pomorsko-geografskom sustavu Jadrana u povijesti, prošlosti župe te zakupima otoka u vremenu od 14. do 17. stoljeća.

Obilježja demografskog razvitka od 16. stoljeća do suvremenog doba razmatrana su kroz dva poglavlja u sljedećoj cjelini. Posebno su vrijedne analize koje donose zapise iz matičnih knjiga te arhivskih izvora, a svjedoče o razvitku naselja i naseljenosti do vremena prvoga službenog popisa stanovnika iz 1857. godine. Uz to je provedena iscrpna analiza službenih demografskih podataka u kojoj su obrađeni suvremeni demografski trendovi otoka Vira.

Četvrta cjelina posvećena je prostornom uređenju otoka. Vir je u drugoj polovici 20. stoljeća doživio značajnu prostornu preobrazbu, a u samo tridesetak godina broj stambenih jedinica, a time i udio izgrađenih površina višestruko je povećan. Autori dvaju poglavlja u ovoj cjelini bave se prostornim uređenjem, ali i analiziraju načine saniranja prostora u funkciji dovršenja postupka legalizacije bespravno izgrađenih građevina.

Peta cjelina sastoji se od pet poglavlja posvećenih gospodarskom razvoju otoka Vira. Autori su prikupili i obradili povijesne i suvremene podatke koji svjedoče o razvitku pojedinih gospodarskih grana. Također, upozorili su na prednosti i nedostatke razvitka pojedinih sektora djelatnosti, ali i dali određene smjernice za budući razvitak otoka. U prošlosti su poljoprivreda i ribarstvo činili okosnicu gospodarskog razvitka otoka, a u novije se doba gospodarski razvitak Vira temelji mahom na razvitku turizma.

Zadnja cjelina donosi dva poglavlja koja se bave jezikoslovljem. Jedno poglavlje posvećeno je virskom govoru prožetom štokavskim i čakavskim elementima, dok se zadnje poglavlje bavi toponimijom toga otoka. Riječ je o iznimno vrijednoj građi jer Vir do sada nije predstavljen onomastičkom znanstvenoj javnosti.

Potrebno je napomenuti da su uz primjenu znanstvene metodologije pri proučavanju pojedinih tema, poglavlja pisana na način da se mogu izdvojiti kao zasebni znanstveni ili stručni radovi. Unatoč tome, ovako povezani u monografiju tvore jedinstvenu, ujednačenu cjelinu. Poglavlja su potkrijepljena potrebnim grafičkim priložima i iscrpnim popisima korištenih bibliografskih jedinica. Stoga ovo djelo nije namijenjeno samo znanstvenoj zajednici, već može biti zanimljivo i široj publici.

Anica Čuka